

PIECZĘCIE CYLINDRYCZNE Z TELL ARBID (SYRIA)

Dekoracja geometryczna, tzw. styl podgórski; okres Niniwa V, 1. połowa III tys. p.n.e.

Zmagania zwierząt, tzw. styl Fara; okres wczesnodynastyczny, połowa III tys. p.n.e.

Pieczęcie cylindryczne są wynalazkiem cywilizacji mezopotamskiej. Mają postać dekorowanych reliefem wgłębny niewielkich walców wykonanych z twardego materiału i przewierconych wzdłużnie. W odróżnieniu od pieczęci stemplowych odcisk powstaje przez obtoczenie cylindra na wilgotnej glinie.

Scena bankietowa; okres wczesnodynastyczny, połowa III tys. p.n.e.; odcisk na naczyniu

Scena poskramiania zwierząt; okres Mitanni, połowa II tys. p.n.e.

W biurokratyzowanym społeczeństwie starożytnego Bliskiego Wschodu praktyka posługiwania się pieczęciami była szeroko rozpowszechniona. Władcy, urzędnicy, intendenci i skrybowie sygnowali dokumenty własnymi pieczęciami.

Oprócz dokumentów na tabliczkach klinowych pieczętowano także plomby na drzwiach do wszelkiego rodzaju pomieszczeń magazynowych, spiżarni, skarbców. Plombowano w ten sposób również pojedyncze naczynia zasobowe, transportowe i worki.

Najczęściej odnajdywane są fragmenty zerwanych plomb, czyli kawałki wyschniętej gliny z odciskiem pieczęci na wierzchu i negatywowym odciskiem po sznurku, drewnianym kołku lub tkaninie od spodu. Niekiedy obtaczano pieczęcie cylindryczne na powierzchni naczyń przed ich wypaleniem.

Oprócz samej wartości informacyjnej, jaką niesie ich przekaz ikonograficzny, pieczęcie, dzięki swej popularności oraz zmieniającemu się w czasie stylowi wykonania, stanowią znakomite kryterium datujące.

Fragment koperty dokumentu klinowego z odciskiem pieczęci; okres starobabiloński, 1. połowa II tys. p.n.e.